

ชื่อพื้นเมือง : ไทรโพ เดื่อหลวง ตะก้อเต๊ะ ฮากอบาเต๊ะ มะเดื่อหัว มะเดื่อชุมพร

ไม้ต้นเล็ก ไม้ผลัดใบ ไม้อาศัยไม้อื่น สูงได้ถึง 15 ม. เรือนยอดแผ่กว้างกลม ลำต้นใหญ่คดมักแตกแขนง โกล้โคน โคนมีพูพอนสั้นเมื่ออายุมากขึ้น เปลือก สีเทาอ่อนถึงน้ำตาล เรียบ หรือค่อนข้างหยาบ มีวงนูนแนวราบ เปลือกในสีชมพู อมส้มอ่อน มียางขาวจำนวนมาก ใบ กว้าง 10-30 ซม. ยาว 15-40 ซม. (ยาวน้อยกว่า 1.5 เท่าของความกว้าง) ออกสลับ เรียงเวียน รูปไข่กว้างถึงรูปไข่ ปลายทุติงแหลม ส่วนยอดยาว 1-1.5 ซม. โคนกลม ถึงรูปหัวใจ ค่อนข้างไม่เบี้ยว ขอบจักที่ห่างกันมากโดยเฉพาะใกล้ปลาย หรือพบน้อยไม่จัก ส่วนยอดอ่อนสีน้ำตาลอมชมพู ใบแก่เนื้อคล้ายกระดาษหนึ่งเกลี้ยงหรือมีขนกระจาย โดยเฉพาะบนเส้นใบทั้งสองด้าน เส้นกลางใบแบนหรือนูนเล็กน้อยด้านบน เส้นใบจากโคน 2-3 เส้น เส้นที่ใหญ่ยาวที่สุด ครึ่งหนึ่งถึงสองส่วนสามของใบ มักแตกแขนง มีต่อมไขที่ซอกเส้นใบ เส้นใบข้าง 3-6 คู่โค้งเล็กน้อย เส้นใบย่อยคล้ายชั้นบันได ก้านใบ ยาว 5-12(20) ซม. สีเหลืองออกเขียวหรือมีแต้มสีแดง เกลี้ยงหรือมีขนนุ่ม มีเกล็ด หูใบยาว 2-2.5 มม. ร่วงเร็ว หรือติดทน กิ่งมักกลวงเกลี้ยงหรือมีขนห่างๆ ผล ใหญ่ ขนาด 4-8 ซม. ออกเป็นช่อแน่น บนปุ่มสั้นแข็งหรือ บนลำต้นใหญ่ไม่มีใบ ยาวได้ถึง 25 ซม. ห้อยจากลำต้นหรือกิ่งใหญ่ๆ พบน้อยที่ยาวได้ถึง 2 ม. และเลื้อยไปตามพื้นดิน ผลกลมหรือคล้ายลูกแพร์ ปลายแบนหรือกึ่งปุ่ม มีใบประดับนูนเป็นขอบรอบช่องเปิด โคนมักแคบสั้นเป็นคอเรียวยาวได้ถึง 1.5 ม. อาจเป็นร่องตื้น สุกสีน้ำตาลอมเหลืองถึงแดงหรือม่วงเข้ม เกลี้ยงหรือขนนุ่ม อาจมีใบประดับข้างสองสามใบ ก้านผลยาว 2-6 ซม. มีใบประดับกว้าง 3 ใบ ยาว 3-5 มม. เป็นวงไม่เป็น ระเบียบที่ ปลายพบทั่วไปในภาคใต้ ตามที่ค่อนข้างโล่งในป่าดิบที่ต่ำ มักพบใกล้ลำน้ำ

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอนด์ ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z).-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : ภาพใบ/ผลอ่อน : <https://florafaunaweb.nparks.gov.sg/Special-Pages/plant-detail.aspx?id=2897>

ภาพผลแก่ : http://www.qsbg.org/Database/Botanic_Book%20full%20optionv/search_detail.asp?botanic_id=2434